

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2026, NUMMER 21

Datum	13 februari 2026
Van	College B&W
Behandeld door	Sander Rijksen/ Boukje Witten
E-mailadres	s.rijksen@utrecht.nl / boukje.witten@utrecht.nl
Kenmerk	34080884
Beleidsveld	Groot Merwede

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsragen jaargang 2026 21 van David Bosch (UtrechtNu!) en Rien van den Hoek (UtrechtNu!) van 3 februari 2026 over Afsluitingen Damstraat Lombok en gevolgen voor ondernemers.

De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd als bijlage.

Vraag 1

Kan het college bevestigen dat:

- de Damstraat in september 2025 weer volledig open is geweest.
- vervolgens opnieuw wordt afgesloten tot oktober 2026,
- en dat in de periode 2027–2028 opnieuw langdurige werkzaamheden zijn voorzien in verband met de Dambrug

Antwoord 1

- *Nee, alleen Damstraat Zuid (het deel tussen kruising Kanaalstraat en de Leidsekade) is van september 2025 tot februari 2026 open geweest voor al het verkeer. Van 20 oktober tot 19 december 2025 is de Damstraat Noord heringericht (het deel tussen Vleutenseweg en Kanaalstraat) en was hierom afgesloten voor auto- en fietsverkeer.*
- *Ja, vanaf februari 2026 wordt gewerkt aan het aansluiten van de in 2025 gelegde warmtebuizen door Eneco. Deze werkzaamheden moeten buiten het stookseizoen plaatsvinden, zijn groot en duren tot het begin van het stookseizoen 2026 (oktober). De afsluiting van de Damstraat Zuid geldt voor doorgaand autoverkeer vanaf de Graadt van Roggenweg naar de Kanaalstraat. Het werkvak ligt op de kop van de Damstraat Zuid en de Leidsekade/Timorkade. De rest van de straat is van beide zijden gewoon toegankelijk voor voetgangers en fietsers; zij kunnen ook langs het werkvak van en naar Utrecht CS. De Damstraat Noord en de Kanaalstraat zijn bereikbaar voor autoverkeer, fiets en voetganger.*
- *Ja, naar verwachting wordt rond 2028 de Dambrug over de nieuwe watergang van de Leidse Rijn gebouwd (planning afhankelijk van gunning aannemer). Dat duurt een jaar. De aanlanding van deze brug wordt gebouwd op de Leidsekade tegen de ingang van de Damstraat Zuid. De precieze planning/fasering is nog niet uitgewerkt, maar vanuit ondernemersbelang is wel naar de impact op het autoverkeer gekeken. De autobereikbaarheid van de Damstraat Zuid wordt zo veel als mogelijk in stand gehouden met een omleiding om het werkvak heen de Damstraat in. Er zijn echter momenten tijdens deze bouwfase dat de Damstraat Zuid voor periodes wordt afgesloten vanwege bouwveiligheid, bijvoorbeeld bij hijswerk, of heiwerk. Autoverkeer voor Lombok wordt dan omgeleid via de Vleutenseweg en de Damstraat Noord.*

Vraag 2

Op welke wijze heeft het college bij de besluitvorming rekening gehouden met deze opeenvolgende en cumulatieve perioden van afsluiting, in plaats van de huidige afsluiting als een op zichzelf staande maatregel te beschouwen?

Antwoord 2

De werkzaamheden in de Damstraat startten in maart 2025 met het vervangen van de water- en gasleidingen door Vitens en Stedin in de Damstraat Zuid (het deel tussen kruising Kanaalstraat en de Leidsekade). Aansluitend startte de herinrichting van de Damstraat.

Tegelijkertijd startte in februari 2025 Eneco ook met het verleggen van de warmteleidingen op de Leidsekade / kop van de Damstraat Zuid in het kader van project Lombokplein. Het vervangen én verleggen van de leidingen is tegelijk uitgevoerd in het kader van werk met werk maken, zodat de overlast kort en hevig is in plaats van vaak en over langere periodes zodat zoveel als mogelijk graafrust kan worden geboden. En niet onbelangrijk: door gelijktijdig te werken aan de zuidzijde van de Damstraat konden we Lombok bereikbaar houden. Verkeer kon immers via de Damstraat Noord de Kanaalstraat en de wijk bereiken. Ook de herinrichtingswerkzaamheden Damstraat en de werkzaamheden aan de warmteleiding zijn om deze reden tegelijk uitgevoerd.

Na afronding van de werkzaamheden van Eneco en de herinrichting van Damstraat Zuid is ervoor gekozen de Damstraat Zuid weer open te stellen voor autoverkeer. Het aanhouden van de verkeersomleiding en bouwplaats was (kosten-) efficiënter geweest vanwege het weer terug moeten plaatsen ervan voor de huidige werkzaamheden van Eneco maar gekozen is voor het herstellen van de autobereikbaarheid van de wijk dat ook ten gunste is van de bedrijfsvoering van de ondernemers. Overigens was ook bij de buurtvisie (2017) al bekend dat er een herinrichting aan zou komen van zowel de Kanaalstraat – Damstraat, als ook van het Lombokplein (en alle voorbereidende werkzaamheden). Dit is op alle contact/ communicatiemomenten met de wijk en in gesprekken met de winkeliersvereniging over de herinrichting Kanaalstraat Damstraat als doorkijk meegegeven.

Vraag 3

Welke belangenafweging heeft het college gemaakt tussen het belang van de werkzaamheden en de economische belangen en continuïteit van ondernemers in de Damstraat, zoals vereist op grond van artikel 3:4 Awb?

Antwoord 3

Wij hebben bij de herinrichting van de Damstraat en realisatie Lombokplein een zorgvuldige belangenafweging gemaakt zoals vereist op grond van artikel 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht. Naast het algemene belang van de werkzaamheden – waaronder verbetering van verkeersveiligheid, leefbaarheid en kwaliteit van de openbare ruimte – zijn de economische belangen en de continuïteit van de ondernemers expliciet meegewogen.

Bij het bepalen van de fasering is nadrukkelijk gekeken naar de bereikbaarheid van de Kanaalstraat en Damstraat en het omliggende gebied voor voetgangers, fietsers, openbaar vervoer en autoverkeer, waarbij het uitgangspunt was dat het gebied bereikbaar moest blijven en het werk tegelijkertijd veilig en uitvoerbaar moet zijn. Daarbij zijn veilige én robuuste omleidingen ingesteld voor gebruikers en ondernemers die ook niet te veel wisselen.

De belangen van ondernemers zijn geïnventariseerd via overlegmomenten, informatiebijeenkomsten en signalen vanuit de winkeliersvereniging. In de aanbesteding en uitvoering is nadrukkelijk ingezet op een slimme fasering, het in stand houden van (tijdelijke) bereikbaarheid, laad- en losmogelijkheden, verkeersmaatregelen en actieve communicatie, met als doel de impact op de bedrijfsvoering zo veel mogelijk te beperken. De omgevingsmanagers van beide projecten stonden via reguliere afstemmomenten en via social media in direct contact met de winkeliersvereniging om, waar nodig, verbeterpunten uit te voeren.

Hoewel is onderkend dat de werkzaamheden tijdelijk nadelige gevolgen konden hebben voor ondernemers, is in de uiteindelijke afweging geoordeeld dat deze effecten niet onevenredig zijn in verhouding tot het te dienen algemene belang. De herinrichting is van tijdelijke aard en draagt op langere termijn bij aan een verkeersveiliger, aantrekkelijker en beter functionerend winkelgebied, én een aantrekkelijke aansluiting op het centrumgebied voor bezoekers, in lijn met de gezamenlijk met ondernemers opgestelde buurtvisie.

(Zie ook het antwoord op vraag 6).

Vraag 4

Is voorafgaand aan het besluit inzichtelijk gemaakt wat de gecumuleerde effecten van deze afsluitingen zijn op bereikbaarheid, passantenstromen en (verwachte) omzetestontwikkeling van ondernemers? Zo ja, kan de raad deze analyse ontvangen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Dat de werken impact zouden hebben op de bedrijfsvoering van de ondernemers was verwacht. Er is vooraf geen analyse gemaakt van de gecumuleerde effecten aan de hand van passantenstromen, maar meer generiek gesproken met de winkeliersvereniging hoe we de impact op de bedrijfsvoering van ondernemers zo veel mogelijk kunnen beperken door aanvullende maatregelen te nemen die de leefbaarheid, aantrekkelijkheid van de winkelstraat en het ondernemerschap ten goede komen. Hierbij is ook gewezen op de mogelijkheid van nadeelcompensatie voor ondernemers en wat daarvoor nodig is voor het geval dat de omzetsderving het ondernemersrisico overstijgt.

Vraag 5

Heeft het college onderzocht of werkzaamheden (binnen en tussen projecten) korter, gefaseerd of minder ingrijpend konden worden uitgevoerd om herhaalde schade voor dezelfde ondernemers te beperken, en hoe zijn deze alternatieven afgewogen?

Antwoord 5

Ja, waar mogelijk zijn de werkzaamheden juist gebundeld. De aannemers van de projecten rondom Damstraat-Zuid is gevraagd om wederom te onderzoeken of werkzaamheden anders georganiseerd/ gefaseerd kunnen worden met de bedrijfsvoering van lokale ondernemers voor ogen. De projecten zijn technisch/ inhoudelijk en in de planning sterk met elkaar verbonden om nog verder te kunnen optimaliseren: bepaalde werkzaamheden moeten eerst zijn afgerond voordat andere veilig en verantwoord kunnen starten. Samenwerken in één bouwput en daarmee het bundelen van werkzaamheden is niet mogelijk (zie ook antwoord onder 3).

Vraag 6

Op welke wijze heeft het college beoordeeld of de totale nadelige gevolgen over meerdere jaren voor ondernemers evenredig zijn in verhouding tot de doelen van de werkzaamheden (artikel 3:4, tweede lid, Awb)?

Antwoord 6

Qua ondernemersklimaat zijn de volgende doelen waar de herinrichting aan moet bijdragen uitgevoerd:

- Een kwalitatief betere uitstraling met meer ruimte voor groen, ontmoeting en verblijf;*
- Het versterken van de winkelstraat;*
- Het verbeteren van de veiligheid, zowel sociaal als verkeer;*
- Een goede aansluiting op de omgeving, met name waar het gaat om de ontwikkelingen in het Beurskwartier / Lombokplein.*

Wij hebben met de inmiddels zo goed als afgeronde herinrichting, de [motie](#) 2018/M31 'Voer bewonersvisie Kanaalstraat/Damstraat uit' uitgevoerd. De realisatie van het laatste doel 'het zorgen voor een goede aansluiting op de omgeving, met name het nieuwe Beurskwartier' is nu aan de beurt. Dit betekent wel langjarige overlast.

Als de periode waarin omzetschade wordt geleden als gevolg van uitvoering van een project langer dan 12 maanden duurt, wordt de omzetsdrempel naar beneden bijgesteld (met ca. 33,3%). Als de werkzaamheden gefaseerd worden uitgevoerd, worden voor het bepalen van het recht op nadeelcompensatie de hinderperioden geclusterd.

Vraag 7

Onderkent het college dat herhaalde en langdurige afsluitingen van één winkelstraat een afgebakende groep ondernemers kunnen treffen en daarmee kunnen kwalificeren als een speciale en mogelijk abnormale last in de zin van titel 4.5 Awb (nadeelcompensatie)?

Antwoord 7

Er geen sprake van een speciale last. Met speciale last wordt in de juridische literatuur bedoeld op de situatie dat een overheidsmaatregel een specifieke ondernemer zwaarder treft dan andere ondernemers (lees: in een bijzondere niet vergelijkbare positie verkeert). Dit wordt in de rechtspraak bijna nooit aangenomen.

Er kan wel sprake zijn van een abnormale last (abnormale last betekent hetzelfde als normaal maatschappelijk risico). Hoewel de afsluiting van meerdere wegen gedurende een periode van

anderhalf jaar niet ongebruikelijk is (Raad van State 15 juni 2016 - Eindhoven Albert Heijn Cassandraplein), heeft een ondernemer wel recht op nadeelcompensatie als zijn omzetverlies boven de omzetrempel uitkomt.

We onderkennen wel dat ondernemers op de Damstraat Zuid het meest last hebben van de werkzaamheden. Hierom zijn er vanuit de uitvoering mitigerende maatregelen genomen én is er extra budget beschikbaar gesteld voor de, door de ondernemers opgestelde, 'flankerende maatregelen' om de bezoekersstromen in de Damstraat Zuid op peil te houden. We zijn in gesprek met de ondernemers over uitvoering van deze maatregelen.

Daarnaast onderzoeken we of de regeling stapeling van werkzaamheden mogelijkheden biedt voor ruimhartiger toepassing ervan.

Vraag 8

Kan het college toelichten op basis waarvan is besloten geen voorafgaand kader, informatie of flankerend beleid te ontwikkelen voor ondernemers, terwijl de duur en cumulatie van de afsluitingen voorzienbaar zijn?

Antwoord 8

Vanaf het opstellen van de buurtvisie, het uitwerken van het ontwerp en voorafgaand aan de uitvoering zijn wij voortdurend in gesprek met de ondernemers via de winkeliersvereniging om ze te informeren over de werkzaamheden en maatregelen te bepalen om de overlast voor de winkeliers zo klein mogelijk te laten zijn. Het programma Kanaalstraat/Damstraat in Utrecht richt zich onder andere op het verbeteren van de veiligheid, leefbaarheid en inrichting van deze unieke winkelstraat in Lombok. Bij de herinrichting is het behoud van het unieke karakter en aanbod van de Kanaalstraat Damstraat een belangrijk doel. Voor maatregelen hiertoe tijdens de uitvoering is in de projectbegroting rekening gehouden en in de aanbesteding expliciet op geselecteerd.

Tot de integrale aanpak behoort ook ondersteuning vanuit huiskamer Rumah Lombok (Damstraat 11), waar bewoners, boa's en de wijkagent samenwerken en ondernemers in gesprek kunnen met de omgevingsmanagers van de projecten..

In overleg met de winkeliersvereniging hebben we flankerende maatregelen bepaald om bezoekersstromen op peil te houden, waaronder:

- Extra tekstkarren rond drukke ramadandagen*
- Signing vanaf station en nieuwe bouwdoeken (in huisstijl winkeliersvereniging);*
- Social media campagne tijdens piekperioden;*
- Verbeterde looproutes tegen fietsparkeeroverlast;*
- Invulling van beschikbaar gesteld budget voor andere maatregelen te bepalen in overleg met winkeliersvereniging*
- verwerking van de eenmalige uitzondering buitenverkoop tijdens de ramadan*

Zie verder ook antwoord onder 3, 4, 6 en 7).

Hoogachtend
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Schriftelijke vragen 'afsluitingen Damstraat Lombok en gevolgen voor ondernemers'

3 februari 2026

Ondernemers in de Damstraat in Lombok hebben opnieuw zorgen geuit over een maandenlange afsluiting van de straat in verband met werkzaamheden. Daarbij komt dat de Damstraat in september 2025 weer open is geweest, nu opnieuw wordt afgesloten tot oktober 2026 en dat in de periode 2027–2028 wederom langdurige werkzaamheden zijn voorzien in verband met de Dambrug.¹

UtrechtNu! vindt het van belang dat bij dergelijke ingrijpende maatregelen niet alleen per project, maar ook in samenhang en over meerdere jaren wordt gekeken naar de gevolgen voor ondernemers en de evenredigheid van besluitvorming.

UtrechtNu! stelt daarom de volgende schriftelijke vragen.

Vragen

1. Kan het college bevestigen dat:
 - de Damstraat in september 2025 weer volledig open is geweest,
 - vervolgens opnieuw wordt afgesloten tot oktober 2026,
 - en dat in de periode 2027–2028 opnieuw langdurige werkzaamheden zijn voorzien in verband met de Dambrug?
2. Op welke wijze heeft het college bij de besluitvorming rekening gehouden met deze opeenvolgende en cumulatieve perioden van afsluiting, in plaats van de huidige afsluiting als een op zichzelf staande maatregel te beschouwen?
3. Welke belangenafweging heeft het college gemaakt tussen het belang van de werkzaamheden en de economische belangen en continuïteit van ondernemers in de Damstraat, zoals vereist op grond van artikel 3:4 Awb?
4. Is voorafgaand aan het besluit inzichtelijk gemaakt wat de gecumuleerde effecten van deze afsluitingen zijn op bereikbaarheid, passantenstromen en (verwachte) omzetontwikkeling van ondernemers? Zo ja, kan de raad deze analyse ontvangen? Zo nee, waarom niet?
5. Heeft het college onderzocht of werkzaamheden (binnen en tussen projecten) korter, gefaseerd of minder ingrijpend konden worden uitgevoerd om herhaalde schade voor dezelfde ondernemers te beperken, en hoe zijn deze alternatieven afgewogen?
6. Op welke wijze heeft het college beoordeeld of de totale nadelige gevolgen over meerdere jaren voor ondernemers evenredig zijn in verhouding tot de doelen van de werkzaamheden (artikel 3:4, tweede lid, Awb)?
7. Onderkent het college dat herhaalde en langdurige afsluitingen van één winkelstraat een afgebakende groep ondernemers kunnen treffen en daarmee kunnen kwalificeren als een speciale en mogelijk abnormale last in de zin van titel 4.5 Awb (nadeelcompensatie)?

¹ [Winkeliers houden hun hart vast: Damstraat in Lombok gaat maandenlang dicht om werkzaamheden | Utrecht | AD.nl](#)

8. Kan het college toelichten op basis waarvan is besloten geen voorafgaand kader, informatie of flankerend beleid te ontwikkelen voor ondernemers, terwijl de duur en cumulatie van de afsluitingen voorzienbaar zijn?

Gesteld door:

- David Bosch, UtrechtNu!
- Rien van den Hoek, UtrechtNu!